

JĘZYK RELIGIJNY DAWNIEJ I DZIŚ II

SPIS TRESCI

A. Wstęp

- ks. bp Wojciech Polak, *Homilia wygłoszona na Mszy św. rozpoczynającej II Międzynarodową Konferencję Naukową „Język religijny dawniej i dziś”* 9
- Bogdan Walczak, *Słowo na otwarcie konferencji* 13

B. Język komunikacji religijnej

- Renata Grzegorzczak (Warszawa), *Wypowiedzi religijne jako forma uczestnictwa w sacrum* 15
- Tomasz Węclawski (Poznań), *Możliwe przesunięcia pojęciowe w języku teologii systematycznej. Powody i skutki* 25
- Eugeniusz Sakowicz (Warszawa), *Współczesny język dialogu międzyreligijnego* 32
- Eliza Grzelak (Poznań), *Zróżnicowanie funkcjonalne języka religijnego*.....39
- Andrzej Małachowski (Wrocław), *Rekonstrukcja języka religijnego człowieka archaicznego w ujęciu Mircei Eliadego* 46
- Halina Drewniak (Rzeszów), *Język symboli religijnych* 54
- Jarosław A. Sobkowiak (Warszawa), *Ubóstwo narracji wobec tajemnicy bytu ludzkiego*....62
- Renata Przybylska, ks. Wiesław Przyczyna (Kraków), *O języku kleryków* 70
- Elżbieta Laskowska (Bydgoszcz), *Językowy obraz nadawcy wypowiedzi w tekstach Jana Pawła II (wygłoszonych podczas pielgrzymki do Polski w roku 1999)* 82
- ks. Andrzej Draguła (Zielona Góra), *Czy istnieje młodzieżowa odmiana współczesnego języka religijnego* 88

C. Język biblijny

- Markéta Rysová (Brno), *Język Biblii i biblizmy w dzisiejszej polszczyźnie i czeszczyźnie* 94
- Diana Ivanova (Płowdiw - Poznań), *O dwóch wydaniach Ewangelii Rosyjskiego Towarzystwa Biblijnego z początku XIX wieku* 101

D. Język modlitwy

- Maria Wojtak (Lublin), *Genealogiczne aspekty charakterystyki modlitewnika – zarys problematyki* 111
- Stanisław Mikołajczak (Poznań), *Składniowy kształt modlitwy wiernych* 120
- Jan Kamieniecki (Wrocław), *O modlitwie na rozpoczęcie i zakończenie dnia (na podstawie dawnych katechizmów i podręczników* 129

E. Język współczesnych homilii i kazań

Elżbieta Kucharska – Dreiß (Wrocław – Neustadt), <i>Nazywanie Boga we współczesnych katolickich kazaniach polskich i niemieckich (Triduum Paschalne i Wielkanoc)</i>	136
Bożena Matuszczyk (Lublin), <i>Kaznodzieja wobec słowa Bożego we współczesnym kazaniu</i>	147
Jadwiga Lizak (Rzeszów), <i>Język kazań dla dzieci</i>	152
F. Język religijny w tekstach użytkowych	
Andrzej Kominek (Kielce), <i>Od i do świata. Językowe sposoby autoidentyfikacji w dyskursie publicznym Kościoła katolickiego w Polsce</i>	159
Katarzyna Czarnańska (Poznań), <i>Elementy stylu religijnego w skandynawskich prelekcjach św. Urszuli Ledóchowskiej</i>	168
Katarzyna Skowronek (Kraków), <i>Obraz kontaktów Kościoła z władzami PRL-u w listach pasterskich episkopatu Polski (1949-1964)</i>	176
Stanisław Dziekoński (Warszawa), <i>Język religijny we współczesnej katechezie</i>	188
G. Słownictwo religijne	
Dorota Kozaryn (Szczecin), <i>O słownictwie religijnym „Catechismusa” z 1543 roku</i>	197
Bogusław Wyderka (Opole), <i>Śląskie słownictwo religijne</i>	203
Mariola Walczak - Mikołajczakowa (Poznań), <i>Orientalizmy w bułgarskiej prozie katolickiej drugiej połowy XVIII wieku</i>	210
Mirosława Wronkowska –Dimitrowa (Toruń), <i>Starotestamentowe fragmenty w słowiańskim „Triodzie kwietnym” (charakterystyka leksyki)</i>	216
H. Stylistyka historyczna języka religijnego	
Tomasz Mika (Poznań), <i>Tytuły w „Rozmyślaniu przemyskim”. Część II – stylistyczne ukształtowanie</i>	221
Marcin Kuźmicki (Poznań), <i>„Psałterz floriański” – czy tylko tekst sakralny? Kilka uwag o tłumaczeniu werbalnym</i>	229
Jolanta Migdał (Poznań), <i>Określenia innowierców w kazaniach Jakuba Wujka</i>	238
Leszek Teusz (Poznań), <i>Konwencje stylistyczne sztuki kaznodziejskiej przełomu XVII i XVIII wieku</i>	245
Lidia Przymuszała (Opole), <i>Funkcje metatekstu siedemnastowiecznej postylli ludowej (na przykładzie kazań Samuela Dambrowskiego i Adama Gdaczusza)</i>	255

Andrzej Sieradzki (Poznań), *Latynizmy w siedemnastowiecznym druku o cudownym obrazie kolegiaty szamotulskiej* 264

I. Problematyka przekładu tekstów religijnych

ks. Jarosław Różański OMI (Warszawa), *Działalność misyjna wobec różnorodności językowej świata* 271

Stanisław Koziara (Kraków), *Ekumeniczny przekład Nowego Testamentu (2001) w świetle tradycji polszczyzny biblijnej (zagadnienia wybrane)* 282

Bogdan Walczak (Poznań), *Uwagi o przekładzie Ewangelii na gwara podhalańską* 293

J. Kościół w mediach

Dorota Zdunkiewicz – Jedynak (Warszawa), *Od Góry Oliwnej i Wieczernika do ćwiczeń duchowych „on line”. Rekolekcje internetowe* 302

Marta Dalgiewicz (Warszawa), *Modlitwa w Internecie i jej język* 312

Przemysław Wiatrowski (Poznań), *Metaforyka militarna w przedsoborowym „Przewodniku Katolickim” (na materiale z lat 1937 – 1939)* 323

Dorota Sarzyńska (Sandomierz), *Język katolickich czasopism, dla dzieci i młodzieży* 337

K. Nomina sacra

Karel Komárek (Ołomuniec), *Opracowanie nazewnictwa religijnego w języku czeskim (projekt)*
.....343

Władysław Makarski (Lublin), *Wezwania maryjne kościołów w Polsce – rozpoznanie* ...347

Irena Sarnowska – Gieřing (Poznań), *„Nomina sacra” w przestrzeni komunikacji negatywnej (na przykładzie satyr Krzysztofa Opalińskiego, Adama Naruszewicza i Ignacego Krasickiego)*
358

L. Sacrum w literaturze

Paweł Bortkiewicz (Poznań), *Zarys doświadczenia Boga w warunkach granicznych na podstawie polskiej literatury łagrowej* 369

Ewa Nadolska –Mętel (Lublin), <i>Koncepcja toposu narracyjnego i możliwości wykorzystywania jej w badaniach nad tekstami religijnymi</i>	377
Elżbieta Nowicka (Poznań), <i>O języku religijnej i cywilizacyjnej zmiany w „Mindowem” Juliusza Słowackiego</i>	386
Lidia Banowska (Poznań), <i>Język wobec tajemnicy: prostota i szyfr. Poetyckie zmagania Mickiewicza i Miłosza z problematyką religijną</i>	394
Maria Kabata (Szczecin), <i>Czy istnieje poezja kapłańska?</i>	401
Małgorzata Mikołajczak (Zielona Góra), <i>Ocalony z potopu. Wybrane motywy biblijne w poezji Zbigniewa Herberta</i>	408
Joanna Grądział-Wójcik (Poznań), <i>Mowa modlitwy. O „wierszach osobnych” Witolda Wirpszy</i>	417
Małgorzata Rybka, Jolanta Sławek (Poznań), <i>Językowy obraz Boga w poezji ks. Jana Twardowskiego</i>	425
M. Język pieśni religijnych	
Marta a Rudolf Šrámkovi (Brno), <i>Metaforické atributy Panny Marie v textach kostelních w písni</i>	436
Marzena Makuchowska (Opole), <i>Obraz Maryi w starych i nowych pieśniach kościelnych</i>	448
Małgorzata Nowak (Lublin), <i>O komentowaniu pieśni religijnych (na materiale śpiewnika Wspólnoty Miłości Ukrzyżowanej</i>	455
Marta Wrześniewska (Poznań), <i>Piosenka religijna jako modlitwa, która uczy, bawiąc</i>	466
Ewa Oronowicz-Kida (Rzeszów), <i>Współczesne ludowe maryjne pieśni peregrynacyjne z powiatu jarosławskiego</i>	475
Elżbieta Skorupska-Raczyńska (Gorzów Wielkopolski), <i>Stylistyczna funkcja barw w ludowej liryce religijnej (na materiale antologii „Prowadź nas w jasność”)</i>	481
Zbigniew Pasek (Kraków), <i>Relacje czasowe w ewangelikalnych pieśniach przebudzeniowych</i>	490

Joanna Gorzelana (Zielona Góra), *Frazeologia biblijna w „Pieśniach nabożnych” Franciszka Karpińskiego* 504

N. Język tekstów mistycznych

Urszula Wieczorek (Sosnowiec), *Metafory miłości w dyskursie mistycznym św. Jana od Krzyża* 510

Izabela Rutkowska (Zielona Góra), *„Umieram, bo nie umieram” – paradoks w wypowiedziach mistyków* 518

Grzegorz Kubski (Zielona Góra), *Zmartwychwstanie ciał jako motyw przekonywania – św. Paweł, św. Teresa z Avilli, Zygmunt Krasiński* 528